

PROGRAM

**WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ W KRUSZYNIE
W ROKU SZKOLNYM 2019/2020**

Zgodnie z art.26 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017r. poz.59) szkoła podstawowa od 1 września 2019r. realizuje program wychowawczo-profilaktyczny obejmujący:

- 1) treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, oraz
- 2) treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Wprowadzenie do programu.

Zadania wychowawcze szkoły są podporządkowane nadrzędnemu celowi, jakim jest wszechstronny rozwój Ucznia w wymiarze emocjonalnym, społecznym, kulturalnym, moralnym, ekologicznym, zdrowotnym i intelektualnym. Szkoła jako środowisko wychowawcze ma za zadanie wspomagać uczniów w osiągnięciu wszechstronnego rozwoju, kształtować postawy, umożliwić korygowanie deficytów w celu optymalizacji osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę, przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom i wsparcie uczniów, dzieci przedszkolnych w trudnych sytuacjach. Program powstał w oparciu o wyniki obserwacji, badań ankietowych, rozmów i konsultacji z rodzicami, nauczycielami i przedstawicielami Rady Samorządu Uczniowskiego.

I. Misja i wizja szkoły.

Misja szkoły

1. Dążymy do wychowania ucznia mającego świadomość, że jest człowiekiem społeczności szkolnej.
2. Uczymy kochać, szanować i żyć kulturą i tradycją narodu polskiego, jednocześnie wychowujemy w poszanowaniu kultur i wartości innych narodów.
3. Wychowujemy ucznia świadomego i odpowiedzialnego, posiadającego wiedzę i umiejętności konieczne do przyszłego funkcjonowania we współczesnym świecie.
4. Zwracamy szczególną uwagę na rozwój fizyczny, psychiczny i duchowy naszych uczniów.
5. Propagujemy wśród uczniów zdrowy styl życia.
6. Dbamy o bezpieczeństwo uczniów.
7. Dbamy o rozwój uzdolnień uczniów

Wizja szkoły

Nasza szkoła jest nowoczesną, przyjazną placówką, przygotowującą uczniów do kontynuowania nauki na kolejnym etapie edukacyjnym. Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły ukierunkowany jest na ucznia, jego potrzeby. Jego realizacja ma umożliwić uczniowi wszechstronny rozwój. Uczniowie naszej szkoły wyrosną na ludzi mających poczucie własnej wartości i odpowiedzialności ze własne zachowanie. Wykorzystujemy najnowsze zdobycze techniki informacyjnej i informatycznej, stosujemy nowoczesne metody nauczania i wychowania aby uczeń mógł rozwijać swoje zainteresowania, umiejętności, zdolności i pasje. W pracy z uczniem nauczyciel podejmuje twórcze działania, które pozwolą realizować misję szkoły. Nasi uczniowie będą świadomi nierozzerwalnego współistnienia ze środowiskiem przyrodniczym, świadomi własnego pochodzenia, dumni z bycia Polakami, Europejczykami i członkami swojej "małej ojczyzny". Będą szanować kulturę i tradycję. Szczególnie dbamy o rozwój fizyczny psychiczny i duchowy uczniów, aby w przyszłości propagowali zdrowy styl życia i potrafili dokonywać słuszych wyborów.

II. Zadania Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.

1. Założenia ogólne.

Zgodnie ze wskazaniem działalność wychowawczo-profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) **fizycznej** - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- 2) **psychicznej** - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
- 3) **społecznej** - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- 4) **aksjologicznej** - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Działalność ta odbywać się będzie w formie pogadanek, zajęć warsztatowych, treningów umiejętności, debat, szkoleń, spektakli teatralnych, festynów, a także w innych postaciach uwzględniających wykorzystywanie aktywnych metod pracy.

2. Zadania:

- 1) Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej. Świadomość swoich praw i obowiązków.
- 2) Wzrost bezpieczeństwa ucznia w środowisku szkolnym i poza nim, umiejętność rozpoznawania i reagowania na zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia.
- 3) Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, prawidłowego komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi.
- 4) Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, szanowanie dorobku narodowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie.
- 5) Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, poszerzanie wiedzy na temat wszelkiego rodzaju uzależnień.
- 6) Wskazywanie sposobów radzenia sobie ze stresem oraz rozwiązywania sytuacji konfliktowych.
- 7) Inspirowanie uczniów do twórczej aktywności, rozwijania zainteresowań oraz rozwijanie szkolnego wolontariatu.

3. Cele szczegółowe:

Uczeń naszej szkoły:

- (-) jest życzliwy, dostrzega potrzeby drugiego człowieka,
- (-) udziela pomocy rówieśnikom,
- (-) szanuje ludzi i respektuje ich prawa,
- (-) jest tolerancyjny wobec drugiego człowieka;
- (-) jest odpowiedzialny,
- (-) potrafi rozwiązywać konflikty,
- (-) potrafi sobie radzić z trudnymi uczuciami (złość, gniew, strach),
- (-) jest asertywny,

- (-) potrafi komunikować się z innymi, dyskutować, bronić i uzasadniać własny punkt widzenia,
- (-) godnie reprezentuje szkołę na zewnątrz,
- (-) kieruje się miłością do Ojczyzny, poszanowaniem dla polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu na kultury Europy i świata,
- (-) czuje się bezpiecznie w swoim środowisku szkolnym,
- (-) odróżnia dobro od zła,
- (-) dba o higienę osobistą, estetykę ubioru, pomieszczeń,
- (-) może rozwijać swoje zdolności i zainteresowania, być kreatywnym.

4. Model absolwenta.

Absolwent jest:

- 1) **aktywny**: posiada zainteresowania, pasje jest twórczy, wykazuje się samodzielnością, ciekawy świata, korzysta z różnych źródeł informacji, wykorzystuje zdobytą wiedzę;
- 2) **odpowiedzialny**: umie samodzielnie rozwiązywać problemy, podejmuje działania i przewiduje ich konsekwencje,
- 3) **otwarty**: potrafi uważnie słuchać, rozmawiać umie współpracować w grupie, prezentuje swój punkt widzenia i szanuje poglądy innych;
- 4) **optymistą**: pozytywnie patrzy na świat, lubi siebie i innych;
- 5) **tolerancyjny**: szanuje inne rasy i nacje oraz ich poglądy, jest wrażliwy na potrzeby drugiego człowieka,
- 6) **świadomy swoich praw i praw innych ludzi**: zna swoją wartość, swoje prawa, zna i respektuje prawa innych.

5. Diagnoza sytuacji wychowawczej.

Każdego roku przeprowadzana jest diagnoza środowiska. Analizuje się potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie:

- 1) badań ankietowych skierowanych do rodziców na temat oczekiwań rodziców w realizacji treści profilaktycznych i wychowawczych,
- 2) spostrzeżeń wychowawcy na temat klasy,
- 3) analizy sytuacji wychowawczej w szkole na podstawie:
  - (-) obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analiza uwag wpisanych do dziennika,
  - (-) sprawozdań półrocznych opracowanych przez wychowawcę.

W wyniku diagnozy i ewaluacji programu wychowawczo -profilaktycznego wyłoniono następujące obszary problemowe:

- 1) brak motywacji do nauki;
- 2) niskie potrzeby edukacyjne;
- 3) niewystarczająca komunikacja interpersonalna w relacji uczeń – uczeń;
- 4) w niektórych przypadkach nieszanowanie przez uczniów normy społecznej, w tym zachowania agresywne uczniów;
- 5) niska frekwencja rodziców w spotkaniach ze specjalistami
- 6) niedostateczne przedstawianie uczniom problematyki praw dziecka, a także zagadnień związanych z cyberprzemocą (sprawozdania wychowawców),
- 7) konieczność rozszerzenia działań na rzecz profilaktyki uzależnień, przemocy, otyłości (sposoby wychowawców, analiza wyników ankiet).

6. Kryteria efektywności.

1. Wszyscy uczniowie naszej szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu.
2. Wszyscy nauczyciele realizują *Program Wychowawczo - Profilaktyczny*, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają jego treści podczas planowania i realizacji klasowych planów pracy.
3. Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

7. Zadania i obowiązki podmiotów realizujących program.

1) Dyrektor szkoły:

- a) dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole,
- b) wspiera finansowo i organizacyjnie działania profilaktyczne w środowisku szkolnym,
- c) stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwianie uczniom podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej,
- d) kontroluje wypełnianie przez uczniów obowiązku szkolnego,
- e) organizuje szkolenia dla nauczycieli,
- f) dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły;

Nauczyciel:

- a) ma obowiązek reagowania na przejawy niedostosowania społecznego u dzieci,
- b) wspiera swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów,

- c) analizuje potrzeby uczniów i udziela im adekwatnej pomocy,
- d) odpowiada za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem w czasie zajęć dydaktycznych i opiekuńczych,
- e) świadczy pomoc psychologiczno - pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem;

2) Wychowawca klasy:

- a) prowadzi we współdziałaniu z pedagogiem szkolnym szkolenia i konsultacje dla rodziców,
- b) dąży w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, sprawuje opiekę wychowawczą nad powierzonymi mu uczniami szkoły poprzez tworzenie warunków wspomagających ich rozwój i przygotowujących uczniów do życia w rodzinie i w społeczeństwie,
- c) poznaje warunki życia i nauki swoich wychowanków,
- d) uczy pozytywnego myślenia i wiary we własne możliwości,
- e) realizuje w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły,
- a) udziela wszechstronnej pomocy dzieciom,
- b) współpracuje z Policją, sądem dla nieletnich,
- c) diagnozuje problemy wychowawcze,
- d) poprzez działania wychowawcze kształtuje wśród uczniów i rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji za popełniony czyn,
- f) doskonali swoje kompetencje w zakresie wychowania i profilaktyki;
- g) koordynuje pomoc psychologiczno - pedagogiczną w swojej klasie;

3) Rodzice:

- a) współdziałają z nauczycielami i wychowawcą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci,
- b) dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego swoich dzieci.

W szkole pamiętamy o tym, aby dawać uczniom zachętę, uczyć śmiałości, w pełni je akceptować. Uczniowie mogą uczyć się lubić samych siebie. Często słyszą słowa uznania, uczą się stawiać sobie cele. Wychowywani są w poczuciu bezpieczeństwa. Uczą się ufać sobie i innym. Otaczani rzetelnością i uczciwością uczą się, czym jest prawda i sprawiedliwość. Dzieciom, które mają trudności w nauce, potrzebne jest nasze zrozumienie i wsparcie.

III. Szczegółowy plan realizacji działań wynikających ze szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego

1.Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej.

Cele	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Kryterium sukcesu
1. Utożsamianie się z ojczyzną.	- czczenie symboli narodowych, - poznawanie tradycji narodowej, obyczajów i historii - organizowanie uroczystości, szkolnych związanych ze świętami państwowymi, - organizowanie wycieczek tematycznych.	- nauczyciele, - wychowawcy, - rodzice, -Samorząd Uczniowski.	Uczeń zna swój kraj, jego symbole i historię, okazuje szacunek symbolom narodowym.
2. Doskonalenie poprawności językowej.	- konkursy wiedzy o języku polskim, - promowanie czytelnictwa, - udział w akcjach czytelniczych - poznawanie literatury klasycznej.	- nauczyciele, języka polskiego, - wychowawcy klas.	Uczeń sprawnie posługuje się językiem literackim, zna literaturę polską, unika błędów językowych.
3. Kształtowanie postaw patriotycznych.	- aktywny udział w obchodach świąt państwowych, - opieka nad miejscami pamięci narodowej, - kształtowanie tożsamości narodowej przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultury innych krajów, - wykonanie okazjonalnych gazetek na holu szkoły	- wszyscy nauczyciele, - Samorząd Uczniowski.	Uczeń zna daty świąt państwowych, umie się godnie zachować w miejscach pamięci narodowej.

2. Bezpieczeństwo ucznia w środowisku

Cele	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Kryterium sukcesu
1. Zapoznanie uczniów i monitorowanie stosowania przez nich w praktyce, podstawowych przepisów ruchu drogowego.	- spotkania z policjantami dla kl. I, - godziny wychowawcze dotyczące bezpiecznej drogi do szkoły, - udział w międzyszkolnych konkursach dotyczących ruchu drogowego, - lekcje na zajęciach technicznych poświęcone wychowaniu komunikacyjnemu, - warsztaty z pierwszej pomocy przedlekarskiej, - organizowanie szkolnych/klasowych konkursów dotyczących bezpieczeństwa dzieci, np. „Projektujemy znaczek odblaskowy”, czy „Szkolne znaki bezpieczeństwa”, - udział w ogólnopolskim programach edukacyjnych promujących bezpieczeństwo, np. „Klub Bezpiecznego Puchatka”.	- wychowawcy klas, - wszyscy nauczyciele.	Uczeń zna i stosuje w praktyce zasady ruchu drogowego. Uczeń czuje się odpowiedzialny za zdrowie i życie swoje, innych osób. Uczeń szanuje swoje zdrowie. Uczeń zna zasady zdrowego stylu życia. Uczeń umie udzielić pomocy osobie poszkodowanej w wypadku.
2. Zapoznanie uczniów z ich prawami i obowiązkami.	- zapoznanie uczniów z prawami i obowiązkami ucznia, elementami Statutu, - zapoznanie uczniów ze zbiorem norm i zasad obowiązujących w szkole, - zaznajomienie z regulaminami	-wychowawcy klas,	Uczeń wykazuje znajomość praw i obowiązków. Stosuje zasady zawarte w Statucie.

	szkolnymi, - wdrażanie programów profilaktycznych dotyczących praw i obowiązków dzieci i młodzieży,		
3. Zapoznanie uczniów ze sposobami ochrony siebie w sytuacji nacisku grupowego.	- organizowanie warsztatów uczących umiejętności, społecznych, psychologicznych; dotyczących odpierania presji rówieśniczej otoczenia, - organizowanie warsztatów i lekcji kształtujących umiejętności odmawiania, - diagnozowanie miejsc oraz sytuacji występowania przemocy i agresji w szkole, - przeprowadzanie zajęć nt. kształtowania prawidłowych postaw oraz ćwiczenia umiejętności zachowania się w sytuacji stresu, frustracji, oraz zagrożenia.	- wszyscy nauczyciele,	Uczeń reaguje na przejawy niekulturalnego zachowania. Uczeń szanuje innych bez względu na ich poglądy. Uczeń radzi sobie w sytuacjach stresowych.
4. Kształtowanie asertywnych postaw.	- kształtowanie oraz korygowanie postaw moralnych, myślenie wartościujące uczniów, - kształtowanie systemu wartości oraz charakterów uczniów, - organizowanie zajęć dotyczących asertywności.	- nauczyciele, - wychowawcy klas.	Uczeń posiada wypracowane wzorce zachowań, jest asertywny.
5. Zapobieganie wagarom i nieuzasadnionym nieobecnościom.	- systematyczna kontrola frekwencji, - opracowanie procedury postępowania w przypadku wagarów, - zapoznanie uczniów z negatywnymi skutkami wagarów.	- wychowawcy,	Uczniowie nie wagarują.

3. Stymulowanie i wspieranie rozwoju ucznia, rozwijanie wolontariatu.

Cele	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Kryterium sukcesu
1. Integrowanie uczniów, budowanie pozytywnych relacji w klasie i szkole.	- zajęcia integracyjno - adaptacyjne dla uczniów klas pierwszych, - spotkania z pedagogiem i psychologiem szkolnym, - udział uczniów w wycieczkach i uroczystościach klasowych, - przeprowadzanie wyborów do samorządu szkolnego i klasowego, - wspólne przygotowywanie uroczystości klasowych, - dbanie o estetykę sal lekcyjnych.	- wychowawcy klas, - nauczyciele, - wychowawcy świetlicy,	Uczeń jest zintegrowany z klasą, chętnie uczestniczy w uroczystościach klasowych, przestrzega ustalonych zobowiązań.
2. Poznawanie norm i zasad współżycia społecznego, uczenie odpowiedzialności za siebie i innych.	- zaznajamianie uczniów z zasadami kulturalnego zachowania, - budowanie pozytywnych relacji w klasie poprzez wspólne projekty i metody aktywizujące, - uczenie metod rozwiązywania konfliktów, technik komunikacji i radzenia sobie ze stresem, - nauka postaw asertywnych, - praca w samorządzie	- wychowawcy klas, pedagog	Uczeń zna i stosuje normy współżycia społecznego.

	klasowym i szkolnym, - stosowanie ćwiczeń relaksacyjnych.		
3. Wspieranie indywidualnego rozwoju ucznia.	- indywidualizacja kontaktu z uczniami, - systematyczne rozwiązywanie konfliktów i problemów, - przekazywanie uczniom wiedzy o instytucjach wspierających w trudnych sytuacjach życiowych, - wspólne tworzenie kontraktów klasowych i uczenie przestrzegania ich przez wszystkie strony, - nagradzanie uczniów za rzeczywiste osiągnięcia, - promowanie sukcesów.	- wychowawcy klas, pedagog	Uczeń dba o swój rozwój, rozpoznaje „mocne i słabe strony”, uczestniczy w dodatkowych zajęciach.

4. Kształtowanie hierarchii wartości oraz wzmacnianie realnego poczucia własnej wartości.	- indywidualizacja metod nauczania, - praca metodami aktywizującymi, szczególnie projektem edukacyjnym, - organizowanie konkursów, - prowadzenie kół zainteresowań oraz zajęć wyrównawczych - motywowanie i wspieranie uczniów do udziału w konkursach zewnętrznych, - pomoc psychologiczno – pedagogiczna, - organizowanie zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, - uczestnictwo w życiu kulturalnym, - stwarzanie warunków do samokształcenia, - motywowanie uczniów do samorozwoju, - otoczenie pomocą uczniów niedostosowanych społecznie. - konsekwentne stosowanie zasad WZO, - wyrównywanie szans edukacyjnych.	- nauczyciele, - wychowawcy świetlicy.	Uczeń szanuje siebie i innych, swoją postawą promuje pozytywne wzorce. Chętnie uczestniczy w zajęciach dodatkowych organizowanych w szkole.
5. Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych, za podejmowane decyzje i zachowania.	- zapoznavanie uczniów z systemem wartości, - uczenie rozróżniania pojęć: „idol”/ „wzorzec osobowy” / ”autorytet”, - promowanie pozytywnych wzorców osobowych,	- wychowawcy, - nauczyciele religii, - opiekun SU.	Uczeń jest tolerancyjny, z szacunkiem odnosi się do otoczenia. Akceptuje autorytety. Potrafi ponieść konsekwencje swoich zachowań. Właściwie reaguje

	- rozwijanie umiejętności samooceny, - wpajanie nawyków higieny osobistej, - zachęcanie do odpowiedzialnego traktowania obowiązków szkolnych, - organizowanie pomocy koleżeńskiej, - samoocena podczas godzin z wychowawcą.		na przejawy niekulturalnego zachowania.
6. Zapoznanie uczniów z metodami ułatwiającymi uczenie się.	- zajęcia „Jak się uczyć?” dla kl. V -gazetka	- pedagog	Uczniowie znają i stosują skuteczne techniki uczenia się.
7. Rozwijanie wolontariatu.	- uczenie empatii, tolerancji i szacunku dla odmiennego systemu wartości, - uczenie szacunku do osób starszych, - organizowanie pomocy koleżeńskiej, - udział w akcjach społecznych i charytatywnych (np. WOŚP, „Gwiazdka dla zwierzaka”, pomoc schroniskom i stowarzyszeniom pomagającym bezdomnym kotom i psom, - organizacja kiermaszów świątecznych, - poszerzanie wiedzy na temat akcji humanitarnych w Polsce i na świecie.	- Samorząd Uczniowski, - opiekun Szkolnego Klubu Wolontariatu, - nauczyciele, - dyrektor.	Uczeń rozumie ideę wolontariatu, chętnie bierze udział w akcjach charytatywnych.

4. Budowanie przynależności do "Małej Ojczyzny". Promowanie szkoły w środowisku lokalnym

Cele	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Kryterium sukcesu
1. Poznawanie historii i	- organizowanie wycieczek po	- rodzice,	Uczeń utożsamia się z regionem,

tradycji regionu.	najbliższej okolicy, - poznawanie historii, legend i podań związanych z "Małą Ojczyzną", - wystawa prac plastycznych - opieka nad pomnikiem żołnierzy rosyjskich.	- wychowawcy, - nauczyciele.	promuje jego wartości, orientuje się w bieżących problemach dzielnicy i miasta.
2. Promowanie szkoły w mediach i środowisku lokalnym.	- udział w uroczystościach szkolnych, - nawiązanie współpracy z Biblioteką Gminną, GOKiS, - przekazywanie artykułów dotyczących działalności szkoły lokalnym mediom.	- zespół do spraw promocji, - wszyscy nauczyciele.	Uczeń wzorowo reprezentuje szkołę w środowisku lokalnym.

5. Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania się.

Cele	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Kryterium sukcesu
1. Pogłębianie wiedzy uczniów	- zajęcia dotyczące kultury,	- wychowawcy	Uczeń swoją postawą propaguje

dotyczącej zasad kulturalnego zachowania się.	bycia, słowa, umiejętności właściwego zachowania się w różnych sytuacjach, - eliminowanie agresji słownej.	klas, - nauczyciele.	dobre wzorce.
2. Pielęgnowanie kultury słowa.	- propagowanie języka literackiego i zachęcanie do czytania wartościowych książek,	- nauczyciele języka polskiego, - pracownik biblioteki.	Uczeń ma bogaty zasób słów.
3. Kształtowanie wśród uczniów potrzeby efektywnego komunikowania się z innymi, podejmowania decyzji i rozpoznawania emocji.	- zajęcia mające na celu pomoc uczniom w poznaniu samych siebie, swoich zainteresowań i mocnych stron, - organizowanie zajęć, imprez klasowych mających na celu integrację w zespole klasowym, - doskonalenie umiejętności nazywania i określania swoich uczuć, - doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów, prowadzenia rozmów (negocjacji), - stosowanie ćwiczeń relaksacyjnych ułatwiających radzenie sobie z napięciem, stresem.	- wychowawcy klas, pedagog	Uczeń potrafi zachować się w różnych sytuacjach. Uczeń szanuje poglądy innych.
4. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem.	- organizowanie pomocy koleżeńskiej w nauce, - indywidualna pomoc i opieka nad uczniami posiadającymi opinię PPP, - nauka asertywności i radzenia sobie w trudnych sytuacjach, - poznanie sposobów rozładowywania napięcia emocjonalnego powstałego na	- wychowawcy klas, pedagog	Uczeń jest asertywny. Uczeń potrafi wyrażać swoje poglądy. Uczeń reaguje na przejawy agresji.

	tle niepowodzeń szkolnych, konfliktów z rodzicami lub rówieśnikami, - reagowanie na wszystkie niepożądane zachowania uczniów, - reagowanie na sygnały dotyczące przemocy, zakładanie „niebieskich kart”, współpraca z MOPS-em, - propagowanie wiedzy o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia w sytuacjach wszelkich zagrożeń.		
5. Pogłębianie i wzmacnianie systemu wartości, wsparcia (przyjaźń, koleżeństwo, zaufanie, uczciwość).	- zapoznanie z pozytywnymi i negatywnymi postaciami, wprowadzenie w świat wartości, prawa moralnego, - wykorzystanie uczestnictwa w praktykach religijnych dla dostarczenia wiedzy o wartościach uniwersalnych, - rozwijanie empatii.	- nauczyciele, - wychowawcy klas.	Uczeń szanuje siebie i innych.
8. Kształtowanie postawy akceptacji odmienności innego człowieka, uczenie tolerancji.	- zaznajomienie z problemami ludzi niepełnosprawnych, - uczenie tolerancji wobec innych religii i narodowości.	- nauczyciele, - wychowawcy	Uczeń dostrzega potrzeby osób niepełnosprawnych. Uczeń szanuje poglądy innych.

6. Zapobieganie uzależnieniom.

Cele	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Kryterium sukcesu
1. Prowadzenie edukacji antyuzależnieniowej.	- pogłębianie wiedzy uczniów na temat mechanizmów uzależnień, - uczenie świadomego korzystania z Internetu i portali społecznościowych, - uświadamianie zagrożeń wynikających z różnego rodzaju uzależnień, - organizowanie warsztatów związanych z profilaktyką uzależnień, - kształtowanie postaw asertywnych, - informowanie młodzieży oraz ich rodziców o placówkach niosących pomoc osobom uzależnionym.	- wychowawcy, - pedagog - nauczyciel informatyki, - nauczyciel biologii, - instytucje wspierające szkołę.	Uczeń zna mechanizmy uzależnień, potrafi zachować się asertywnie, w umiejętny sposób korzysta z mediów i komputera.
2. Eliminowanie cyberprzemocy.	- kształtowanie empatii - uświadamianie konsekwencji, jakie mogą ponieść sprawcy przemocy w „sieci”, - wspieranie ofiar cyberprzemocy, - warsztaty profilaktyczne, - kształtowanie właściwych postaw i zachowań zmniejszających ryzyko bycia ofiarą.	- wychowawcy, - nauczyciel informatyki, - Policja,	Uczeń potrafi wczuć się w rolę ofiary, jest świadom konsekwencji grożących sprawcom przemocy.
3. Uczenie świadomego i umiejętnego korzystania z Internetu.	- uświadamianie konieczności ochrony danych osobowych, - wpajanie zasad ograniczonego zaufania do obcych, - ochrona komputera poprzez stosowanie odpowiedniego oprogramowania.	- nauczyciel informatyki, - nauczyciel wdzwr, - wychowawcy klas, - rodzice.	Uczeń nie podaje danych osobowych obcym, nie spotyka się z osobami znanymi tylko z sieci.

7. Edukacja prozdrowotna.

Cele	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Kryterium sukcesu
1. Dbanie o higienę czasu wolnego.	- organizowanie na terenie szkoły kół zainteresowań, - zachęcanie uczniów do aktywności fizycznej (organizacja zawodów sportowych,) - organizacja wycieczek i wyjazdów na zielone szkoły, - organizowanie dyskotek szkolnych i klasowych, - organizowanie pikników rodzinnych.	- nauczyciele, - nauczyciele wych. fiz., - wychowawcy, - opiekun SU.	Uczeń aktywnie uczestniczy w organizowanych na terenie szkoły zajęciach i zawodach sportowych oraz w wycieczkach szkolnych.
2. Wyrabianie zdrowych nawyków żywieniowych.	- poszerzanie wiedzy uczniów dotyczącej zaburzeń odżywiania, - układanie prawidłowych jadłospisów na lekcjach techniki, - udział w akcjach: <i>Szklanka mleka, Owoce w szkole</i>, - udział szkoły w programie „Szkola Promująca Zdrowie”, - działania profilaktyczne związane z profilaktyką otyłości.	- nauczyciel techniki, - dyrektor szkoły, - wychowawcy klas, - higienistka szkolna.	Uczeń odżywia się właściwie do swojego wieku, zna zasady właściwego planowania posiłków.
3. Dbanie o higieniczny tryb życia.	- poszerzanie wiedzy uczniów na temat zmian zachodzących w organizmie człowieka podczas dojrzewania, - działania edukacyjne dotyczące wad postawy, - poszerzanie wiedzy na temat higieny jamy ustnej, fluoryzacja zębów.	- higienistka szkolna, - nauczyciel biologii, wdzw - wychowawcy.	Uczeń dba o higienę osobistą.

8. Edukacja ekologiczna.

Cele	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Kryterium sukcesu
1. Dbanie o środowisko naturalne.	- wyrabianie nawyków segregowania odpadów, - zbieranie i oddawanie do specjalnych punktów odpadów niebezpiecznych dla środowiska, - udział w akcji "Sprzątanie świata", „Dzień Ziemi” - udział uczniów w konkursach ekologicznych.	- nauczyciele biologii, chemii, fizyki i przyrody, - wychowawcy klas,	Uczeń rozumie potrzebę ochrony środowiska naturalnego, segreguje śmieci, uczestniczy w konkursach ekologicznych.

9. Zawodoznawstwo.

Cele	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Kryterium sukcesu
1.Nauka o zawodach.	- realizacja zagadnień dotyczących tematów zawartych w podstawie programowej - spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, - pogadanki	- nauczyciel doradztwa zawodowego, - pedagog, - nauczyciele świetlicy, - wychowawcy klas.	Rozwój osobisty ucznia, samodzielność i chęć samodoskonalenia się. Dociekliwość poznawcza ucznia.

10. Opieka nad uczniem z problemami wychowawczymi i z trudnościami w nauce.

Cele	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Kryterium sukcesu
1.Diagnoza wstępna potrzeb rozwojowych uczniów.	- kierowanie uczniów z trudnościami dydaktyczno-wychowawczymi na badania psychologiczno-pedagogiczne,	- pedagog, - wychowawcy klas I-VIII.	Udzielenie pomocy uczniom z trudnościami dydaktyczno-wychowawczymi.
2. Rozpoznanie sytuacji materialnej uczniów.	- rozmowy wychowawców z rodzicami i uczniami, -obserwacje	- pedagog, - wychowawcy klas I-VIII.	Pomoc w przyznaniu pomocy materialnej.
3. Sprawowanie szczególnej opieki nad uczniami	- pomoc psychologiczno-pedagogiczna,	- pedagog, - wychowawcy klas	Właściwe funkcjonowanie dziecka w szkole

wymagającymi pomocy dydaktycznej i wychowawczej, motywowanie uczniów do nauki.	- pogadanki, - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, - zajęcia logopedyczne, - zajęcia wspierające rozwój emocjonalno-społeczny, - rozmowy indywidualne	I-VIII, - logopeda, - nauczyciele.	na miarę swoich możliwości i zgodnie z jego potrzebami.

11. Opieka nad uczniem zdolnym.

Cele	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Kryterium sukcesu
1. Rozwój uzdolnień uczniów.	- udział w konkursach przedmiotowych, zawodach sportowych, - realizacja zajęć w ramach projektu „Otwarty umysł...”, - koła zainteresowań, - realizacja działań programu Szkoły Wspierającej Uzdolnienia.	- nauczyciele	Rozwinięcie uzdolnień uczniów w zakresie poszczególnych przedmiotów nauczania.

Ewaluacja programu.

Przebieg pracy wychowawczo - profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i stanowią podstawę do planowania zamierzeń wychowawczych w kolejnym roku szkolnym.